

Emlékmű

*Prótesziláosz volt az első halott
ez a rendületlen férfi, ki a sötétbe rohant
amikor negyven fekete hajóval útnak indult
és jó társaival elhagyta a virágzó szirteket
ahol a fű ad életet mindennek
Pürászosz Itón Pteleosz Antrón ura
a levegőben halt meg, a part felé ugorva –
egy félkész házat hagyott hátra
és egy tépett arcú hitvest
a vezetést öccse, a kevésbé megnyerő
Podarkész vette át, de mindez régen volt
évezredek óta fekete föld takarja őt*

*Mint a zúgó szélben
morajlani kezdő hullámok
egyre erősödik egy kitartott hang
és a víz felsóhajt –
mint a földet bordázó
nyugati szél szalad a mezőn
keres valamit
és soha nem találja –
zöld fejek bólogatnak a búzáán*

*Mint a zúgó szélben
morajlani kezdő hullámok
egyre erősödik egy kitartott hang
és a víz felsóhajt –
mint a földet bordázó
nyugati szél szalad a mezőn
keres valamit
és soha nem találja –
zöld fejek bólogatnak a búzáán*

Alice Oswald (1966): T. S. Eliot-díjas brit költő. Oxfordban klasszikus irodalmat tanult, azután kertészként kezdett dolgozni. Anglia dél-nyugati részén, Devonban él férjével és három gyerekével. *Memorial (Emlékmű)* című kötetében az *Iliász* harcosainak állít emléket: életük magját haláluk anatómiai pontosságú leírásával ragadja meg.

*Ekhepólosz, a kiváló harcos
aki mindig a társai élén járt küzdve
és higgadtan, feszes figyelemmel
tért ki a zuhogó gerelyek elől
Antilokhosz kezétől pusztult el végül –
a harci sisakján még jól látható a lyuk
ahol a fegyver hegye áttört
és a homlokába csapódott
hogy szemét a homály betakarja*

*Elephénór, negyven fekete hajó vezére
Khalkódon fia egy ismeretlen nőtől
Ekhepólosz tetemét vonszolta épp, és ahogy
meggörnyedt, a pajzs mögül elővillant a húsa –
Agénór döfte le a háború kilencedik évében
a haja hosszúra volt növesztve hátul*

*Mint a falevelek
ahogy fellobbantják zöld lángjaikat –
a föld egy ideig táplálja
aztán kioltja őket*

*Mint a falevelek
ahogy fellobbantják zöld lángjaikat –
a föld egy ideig táplálja
aztán kioltja őket*

*Szimoeisziosz juhok közt jött világra
a Szimoeisz partján, apja Anthemión
anyja egy pásztorlány volt
a nyúlánk, szépreményű fiú még nőtlen volt
amikor teljes erővel Aiász lándzsájába rohant
a háború kilencedik évében –
az érchegy a mellbimbóját fúrta át
és a lapockacsontján keresztül jött elő
egyből összecsukszott
a szülők fájdalomára nincsen szó*

*Leukoszról, Odüsszeusz jó társáról
mindössze annyit tudunk, hogy meghalt –*

*Egy másiknak az arcát úgy nyársalták fel
mint egy szem gyümölcsöt
Priamosz fia volt ez a szerencsétlen
és Trójától északra, gyors lovak vidékén élt
kitérni próbált, hátrafelé lépdelt*

*amikor a homály eltalálta tompa ütéssel
a neve Démokoón volt*

*Mint aki hátralép
mert a lába előtt kígyót lát
egy füves mélyedésben
térde összerezzen, arcát fehérre szívoja
a rémület, és hátralép*

*Mint aki hátralép
mert a lába előtt kígyót lát
egy füves mélyedésben
térde összerezzen, arcát fehérre szívoja
a rémület, és hátralép*

DANYI ZOLTÁN fordítása

M A R N O J Á N O S

Éjjel a szennyben

*Éjjel a szennyben gázolok,
de nem akarom átélni.
Egy gyufaszál pattan elém,
panaszos, imbolygó lánggal,
hogy ő mióta nem tud elaludni.
„Mióta?” – kérdem, és tűzők máris
messze a sötétbe a válasza elől.
Vannak mondások, amiktől nem szabadul
a földön az ember. Viszi vissza őket
a földbe magával, amikor temetik
vidéken vagy akár egy városban,
akármennyien. Meg lehet fagyni, ott
ácsorogva a gödör mellett abban
a farkasordító hidegben, hacsak nem
veszik körül az embert a sírnál
annyian mégis, mint északon, egész fent,*